

CancerWatch pune baze mai solide pentru îmbunătățirea datelor privind cancerul în Europa

Registrele de cancer rămân standardul de referință pentru înțelegerea modului în care cancerul afectează populațiile. Metodele riguroase utilizate pentru col și standardizarea datelor generează informații de înaltă calitate, însă pot necesita mult timp și resurse considerabile. CancerWatch îmbunătățește Sistemul european de informații privind cancerul (ECIS) prin creșterea calității și actualității datelor, menținând totodată costurile la un nivel gestionabil. Pentru aceasta, este necesară o înțelegere aprofundată a înregistrării cancerului în Europa.

La un an de la lansare, CancerWatch a finalizat cel mai amplu studiu realizat până în prezent în rândul registrelor de cancer din Europa și a desfășurat activități esențiale pentru consolidarea datelor și a sistemelor care stau la baza ECIS. Publicarea unor statistici actualizate privind cancerul este așteptată înainte de sfârșitul anului 2026.

CLUJ NAPOCA, 28 septembrie 2026

La un an de la lansare, Acțiunea comună EU4Health CancerWatch a finalizat cel mai amplu studiu realizat până în prezent în rândul registrelor de cancer din Europa, a sprijinit culegerea de date la nivel european pentru actualizarea ECIS și a dezvoltat metodele și instrumentele software necesare pentru transformarea datelor din registre în statistici europene comparabile privind supraviețuirea și prevalența. Date europene actualizate privind supraviețuirea și prevalența cancerului vor fi publicate în ECIS înainte de sfârșitul anului 2026.

Datele actualizate privind cancerul din ECIS oferă o imagine mai actuală asupra poverii cancerului în Europa, incluzând noi estimări privind supraviețuirea și prevalența. Supraviețuirea indică probabilitatea de a fi în viață la câțiva ani după diagnosticul de cancer. Prevalența arată câte persoane trăiesc cu cancer sau au trecut prin această boală la un anumit moment. Împreună, acestea reprezintă cele mai clare măsuri de care dispune Europa pentru a evalua dacă prevenirea și îngrijirea cancerului se îmbunătățesc și pentru cine.

Rezultatele primului an

- Un studiu realizat în rândul a 192 de registre de cancer, cel mai amplu de până acum. Acesta oferă Europei o bază solidă pentru a înțelege cum este organizată înregistrarea cancerului, cât de rapid sunt furnizate datele, cum sunt finanțate registrele și în ce măsură acestea au capacitatea de a inova.
- O participare sporită la culegerea de date la nivel european din 2026 pentru ECIS, adresată membrilor Rețelei Europene a Registrelor de Cancer (ENCR).
- Un cadru armonizat de indicatori de calitate, aliniat cerințelor Spațiului European al datelor privind sănătatea (EHDS), care susține o abordare mai consecventă pentru măsurarea și compararea calității datelor privind cancerul între țări și evidențiază calitatea înaltă a datelor registrelor europene.
- Protocoale pentru estimarea supraviețuirii și prevalenței cancerului în țările europene.

- O primă versiune a unui instrument software dedicat calculării supraviețuirii și prevalenței ca indicatori epidemiologici, aflat în prezent în etapa de testare-pilot împreună cu registrele.
- Sprijinirea tuturor registrelor în pregătirea pentru EHDS, prin clarificarea rolurilor necesare și a modului optim de poziționare a datelor registrelor de cancer în cataloagele naționale și europene și în catalogul de metadate, precum și prin activități privind standardele de metadate și interoperabilitatea, desfășurate împreună cu proiectul QUANTUM din cadrul programului Horizon Europe, în domeniul etichetării calității datelor.

„CancerWatch contribuie la îmbunătățirea actualității și calității indicatorilor europeni privind cancerul prin utilizarea eficientă a celor mai recente date din registrele de cancer. În ceea ce privește supraviețuirea și prevalența, valoarea sa adăugată constă în metodele și instrumentele inovatoare dezvoltate în cadrul proiectului, care permit calcularea acestor indicatori, într-un mod oportun, armonizat și comparabil, pe baza acelorași date din registrele de cancer. Astfel, vom putea vedea ce țări progresează, care rămân în urmă și dacă politicile produc rezultatele așteptate. Prin reunirea datelor, metodelor și expertizei necesare acestui demers european de amploare, CancerWatch a adus o contribuție majoră.” Manola Bettio, Centrul Comun de Cercetare (JRC), Comisia Europeană

Nu putem îmbunătăți ceea ce nu putem măsura

ECIS este principala sursă europeană de statistici comparabile privind cancerul. Sistemul este alimentat cu date de registrele populaționale de cancer, care culeg informații din mii de spitale de pe întregul continent. Dacă aceste registre furnizează date cu întârziere, incomplete sau neuniforme, și imaginea de ansamblu la nivel european va fi întârziată, incompletă și neuniformă. În unele regiuni, datele privind cancerul ajung încă după mai mult de doi ani.

Aceeași logică se aplică registrelor în sine. Pentru a le putea îmbunătăți, trebuie mai întâi să le putem măsura performanța. Aceasta este contribuția studiului CancerWatch, care a evidențiat diferențele dintre țări.

„Peste 90% dintre registrele de cancer pe care le-am contactat au completat studiul, demonstrând angajamentul puternic al comunității europene a registrelor de cancer. Pentru prima dată la această scară, avem acum o imagine cuprinzătoare a modului în care funcționează registrele populaționale de cancer în Europa: ce funcționează deja bine, unde persistă dificultăți și unde este nevoie de sprijin suplimentar. Pe baza acestor dovezi, CancerWatch poate consolida registrele, păstrând în același timp ceea ce contează cel mai mult: calitatea și comparabilitatea datelor populaționale privind cancerul.”

Dr. Vesna Zadnik, Director Registrul de Cancer din Slovenia – Institutul de Oncologie din Ljubljana, lider de pachet de lucru în CancerWatch și coordonatoarea studiului CancerWatch privind registrele populaționale de cancer din Europa

Instrumentul care măsoară Planul european de combatere a cancerului

Planul european de combatere a cancerului este cea mai ambițioasă inițiativă privind cancerul întreprinsă vreodată de Uniunea Europeană pentru reducerea poverii cancerului în UE. Însă îndeplinirea obiectivelor sale poate fi evaluată numai prin date fiabile și comparabile. Registrele populaționale de cancer furnizează dovezile necesare pentru monitorizarea rezultatelor în domeniul cancerului, identificarea inegalităților și evaluarea măsurii în care politicile de prevenire, screening și tratament produc schimbări în timp.

Pașii următori

În următorii doi ani, CancerWatch va continua să dezvolte aceste baze. Activitățile continuă în domeniul înregistrării cancerului cu sprijinul inteligenței artificiale, al standardelor comune și al instrumentelor digitale, pentru a face culegerea datelor mai completă, consecventă și eficientă, precum și în ceea ce privește pregătirea registrelor pentru EHDS. Europa ar trebui să poată cunoaște situația cancerului pe propriul continent aproape în timp real, nu la câțiva ani după producerea faptelor.

Scopul tuturor acestor eforturi nu este doar obținerea unor date mai bune. Scopul este controlul cancerului: mai puține persoane care dezvoltă cancer, mai multe persoane care supraviețuiesc și diferențe mai mici între rezultate, indiferent de locul din Europa în care trăiește o persoană. Europa nu poate realiza acest lucru fără să știe unde se află.

„Europa nu poate gestiona ceea ce nu măsoară. Fără sisteme de date solide, care să urmărească progresele și să evidențieze inegalitățile, Planul european de combatere a cancerului nu va produce rezultatele de care Europa are nevoie.”

Romana Jerković, membră a Parlamentului European

-- SFÂRȘITUL COMUNICATULUI DE PRESĂ --

Context

Registrele populaționale de cancer reprezintă de zeci de ani fundamentul supravegherii cancerului în Europa. Acestea permit țărilor să monitorizeze incidența, mortalitatea, supraviețuirea și prevalența. Totuși, diferențele dintre cadrele juridice, nivelurile de interoperabilitate, resurse și practicile de culegere a datelor fac ca integritatea și actualitatea datelor să varieze considerabil de la o țară la alta.

CancerWatch se bazează pe activitatea Rețelei Europene a Registrelor de Cancer (ENCR), a Centrului Comun de Cercetare (JRC) și a partenerilor internaționali, precum Agenția Internațională pentru Cercetare în Domeniul Cancerului (IARC), aliniind aceste eforturi pentru a furniza mai rapid informații fiabile și comparabile privind cancerul. Activitatea sprijină Planul european de combatere a cancerului, Registrul european al inegalităților în domeniul cancerului și Centrul european de cunoștințe privind cancerul.

Despre CancerWatch

- O acțiune comună cofinanțată de Uniunea Europeană prin Programul EU4Health, cu o contribuție a UE de 13 milioane EUR.
- Durată: 36 de luni (septembrie 2025 – august 2028).
- Coordonator: Institutul Norvegian de Sănătate Publică (NIPH).
- Parteneri: 92 de organizații din 29 de țări, inclusiv 58 de registre de cancer.
- Finanțare: Programul EU4Health, Acordul de grant CR-g-24-40.
- Mai multe informații: www.cancerwatch.eu

Notă pentru editori

Pentru informații suplimentare, contactați:

Daniela Coza, IOCN, dana.coza@iocn.ro,